

Forslag bristede, efter at det havde været til Forhandling i Fællesudvalget, beredte det sikkert en Skuffelse for de mange rundt om i Landet, som havde set hen til dette Lovforslags Gennemførelse med ret store Forhaabninger. Men jeg tror ogsaa, at man inden for Rigsdagens Kreds beklagede, at Forhandlingerne endte uden Resultat, thi fraset de forskellige Meninger, der herske inden for Rigsdagen om dette Lovforslag — og man tør vel sige, at der inden for Rigsdagen baade findes megen varm Sympati for dette Lovforslag, men at der ogsaa fra anden Side næres Tvivl om dets Gavnlighed, og derfor indtages et køligt Standpunkt til Forslaget — tror jeg, det erkendes fra alle Sider, at der i Loven af 13de April 1894 er givet et Udsagn om, at Rigsdagen vil søge at løse dette Spørgsmaal. Der rettes ikke det Spørgsmaal til Kommissionen, om der bør udredes en Plan til Fordel for Landarbejderne. Der staar i Lovens Ord, at Kommissionens Opgave er at udrede en Plan, hvorefter der kan tilvejebringes Jordlodder paa gunstige Vilkaar til Landarbejderne. Der er i disse Ord et Løfte fra Rigsdagens Side om, at, hvis den Vej, som Kommissionen efter sine Overvejelser anbefaler, viser sig at være brugbar, vil man her fra Rigsdagens Side gøre sit til at føre Lovforslaget igennem. Om nu Kommissionen har truffet de rette Veje, skal jeg her ikke komme nærmere ind paa. Kommissionens Betænkning og Forslag have været Genstand for velvillig Anerkendelse og for ret skarp Kritik. Jeg ønsker kun her at konstatere, at man, efter at Forslaget nu har gennemgaaet et Utal af Forhandlinger og Behandlinger, at, efter at Rigsdagen i flere Aar har haft Lejlighed til at forhandle om denne Sag, ikke har anvist nogen anden Vej, og man staar i dette Øjeblik endnu væsentlig paa det samme Standpunkt med Hensyn til de Veje, der burde gaas, som Kommissionen anbefaler. — Jeg tror ogsaa, det vakte Beklagelse, at Lovforslaget ikke gennemførtes i Fjor, fordi de Uoverensstemmelser mellem de to Ting, som vare til Stede i Fællesudvalget, ikke vare større, end at man med Rette kunde vente, at de maatte kunne have været overvundne. Det skete imidlertid ikke. Som bekendt skiltes man i Fjor uden noget Resultat. Jeg ansaa det derfor for min Pligt ved Rigsdagens Sammentræden i Fjor ikke at opgave at søge en Løsning, men atter at forelægge Spørgsmaalet, og som det høje Ting vil erindre, valgte jeg den Form at indføre samtlige de Punkter, hvorom de to Ting

vare enige, i Lovforslaget, medens jeg med Hensyn til de andre Spørgsmaal — idet jeg ønskede, de skulde staa aabne for videre Forhandling — førte Forslaget i alt væsentligt tilbage til Regeringens Forslag. Vi ere nu naaede til 6te Behandling af Forslaget her paa Rigsdagen uden at være komne et Skridt videre. Forslaget er i Folketinget ført tilbage til den Form, som det havde, da det forlod Folketinget i Fjor, og her i Landstinget har man væsentlig ført det tilbage til Regeringens Forslag, idet jeg dog her skylder det høje Ting at udtale, at Landstinget har vist sin Imødekommen ved paa et enkelt Punkt at imødekomme Folketingets Ønsker, nemlig med Hensyn til at forhøje Statens Tilskud fra 1 Mill. til 1,300,000 Kr., ligesom man i Betænkningen har udtalt et Ønske om en god Vilje til at komme til en Overenskomst med det ærede Ting om selve Forslaget.

Under disse Forhold var det, at den ærede Ordfører ved anden Behandling af Forslag opfordrede mig til at træde direkte til, og jeg har derfor anset det for min Pligt at følge den ærede Ordførers Opfordring, og i Henhold hertil har jeg stillet de Ændringsforslag, som her ere til Forhandling. Naar den ærede Ordfører opfordrede mig til at søge at hugge Knuden over, har jeg paa den anden Side ikke ønsket at hugge i Blinde, og jeg har derfor ladet den ærede Ordførers Udtalelse, som repræsenterer Flertallet i Udvalget, og de Ord, som findes i Betænkningen, være vejledende for mig ved Affattelsen af Ændringsforslagene. Der var i Betænkningen og i den ærede Ordførers Udtalelse fremhævet forskellige Punkter, som man satte en særlig Pris paa at fastholde fra dette Tings Side. Jeg minder saaledes om, at man fra dette Tings Side har fremhævet som et stærkt Ønske, at Loven skal begrænses til 5 Aar, og at den, naar disse ere udløbne, skal optages til ny Forhandling og eventuel Revision. — Jeg minder endvidere om, at man her fra det høje Tings Side har ønsket, at Bestemmelsen i § 7 om Retten til Taksation skulde bibeholdes. Og det høje Ting vil se, at jeg ikke har stillet noget Ændringsforslag i saa Henseende. — Ligeledes er der udtalt et Ønske om, at man skulde fastholde Fordringen om, at de Lodder, som der her er Tale om, vedblivende skulde drives som Husmandsbrug. Jeg har ment, at man her kunde gaa en Mellemsvej og dog træffe begge Tingenes Ønske, og har derfor under Nr. 15 stillet et Ændringsforslag, som gaar ud paa, at Ordet „Hus-